

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii cu privire la modificarea punctului 6 din Hotărârea Guvernului nr. 390/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul menționat este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, de comun cu Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul actului normativ este inițiat din propria inițiativă, în scopul de a crea posibilitatea utilizării fondurilor provenite din grantul programului post-COMPACT alocat de guvernul SUA pentru susținerea co-finanțării împrumuturilor comerciale din liniile de credit investiționale destinate sectorului agricol în cadrul Programului Facilitatea de Creditare în Agricultură. Programul este conceput pentru a oferi sprijin suplimentar sectorului agricol, prin implementarea unui produs financiar de creditare și garantare, adaptat nevoilor actuale ale fermelor de familie, întreprinderilor agricole micro și mici, cu sprijin din partea Instituției Publice Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (I.P.OGPAE).
Astfel, în scopul asigurării durabilității investițiilor efectuate din contul finanțării Corporației „Provocările Mileniului” și altor donatori, în conformitate cu Acordul „Compact” dintre Republica Moldova și Statele Unite ale Americii, semnat la 22 ianuarie 2010, și cu angajamentul asumat de Părți în cadrul Acordului de Implementare a Programului „Compact”, se va asigura, de asemenea, monitorizarea și raportarea impactului acestor investiții în perioada post-Compact. În acest sens, proiectul respectă prevederile articolului 19 litera a) din Legea nr. 181/2014, care stabilește responsabilitățile pentru gestionarea eficientă și durabilă a resurselor financiare și a impactului acestora.
În ceea ce privește intrarea în vigoare a prezentei hotărâri la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, se precizează că aceasta este necesară pentru a asigura accesul în timp util la oportunitățile de granturi prevăzute în cadrul Programului Facilitatea de Creditare în Agricultură (FCA). Conform art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative pot intra în vigoare la data publicării în cazuri justificate. Intrarea în vigoare la această dată va permite fermierilor să beneficieze prompt de sprijinul financiar destinat cofinanțării investițiilor, contribuind la creșterea accesului la tehnologii moderne, reducerea costurilor de producție, sporirea productivității și a competitivității sectorului agricol. În acest mod, vor fi create premisele pentru dezvoltarea sustenabilă a sectorului și pentru consolidarea contribuției acestuia la economia națională.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Necesitatea intervenției reiese din mai multe aspecte identificate în cadrul documentării și analizei accesului la finanțare a fermelor de familie, întreprinderilor agricole micro și mici la resurse de finanțare pentru dezvoltare, cum ar fi:
☐ Accesul limitat la finanțare pentru agricultori: Condițiile actuale de creditare nu oferă suficiente stimulente pentru agricultori să acceseze credite agricole în vederea modernizării. Granturile pentru echipamente de agricultură convențională și conservativă, precum și pentru echipamente de procesare post-recoltare sunt esențiale pentru a face accesibile aceste împrumuturi fermelor de familie, întreprinderilor agricole micro și mici.
☐ Susținerea dezvoltării agriculturii durabile: Intervenția este justificată de importanța susținerii fermelor de familie și a întreprinderilor agricole micro și mici prin alocarea de resurse financiare avantajoase la costuri reduse. Acordarea de granturi din partea statului de cofinanțare a împrumuturilor la dobânzi preferențiale vor contribui în mod direct la dezvoltarea întreprinderilor, la diminuarea costurilor de producere și vor ajuta la modernizarea sectorului agricol și creșterea competitivității acestora pe termen lung.

Pentru realizarea scopului indicat se propune implementarea Facilității de Creditare în Agricultură (FCA) prin intermediul Instituției Publice Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă.

Finanțarea FCA se va realiza în limita fondurilor disponibile ale OGPAE conform sumelor prognozate:

	Total FCA (lei)	Împrumut subsidiar din mijloacele circulante revolving ale Liniilor de Credit investiționale administrate de I.P. OGPAE	Inclusiv porțiunea de grant aferent împrumutului, conform condițiilor FCA (mijloace circulante ale grantului Compact, componenta pilot privind finanțarea agriculturii)
2025	400,000,000	345,000,000	55,000,000
2026	300,000,000	271,000,000	29,000,000
2027	170,000,000	170,000,000	0
2028	75,000,000	75,000,000	0
2029	55,000,000	55,000,000	0
Total	1,000,000,000	916,000,000	84,000,000

Sursele necesare pentru acest program vor fi asigurate din mijloacele circulante Liniilor de Credit investiționale administrate de I.P. OGPAE.

În aceste circumstanțe se impune necesitatea intervenției în pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 390/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare prin care s-a limitat posibilitatea utilizării resurselor proiectului Compact doar pentru finanțarea proiectelor de irigare. Ținem să observăm că în prezent există un șir de Instrumente alternative de finanțare pentru sistemele de irigare la scară mică puse la dispoziția agricultorilor prin intermediul IFAD și Livada Moldovei, precum și resurse circulante prin intermediul ADMA. De asemenea, proiectele de irigare în continuare vor fi susținute prin intermediul instrumentelor de creditare avantajoasă din fondurile Agenției Franceze pentru Dezvoltare. Prin urmare, canalizarea mijloacelor proiectului post – Compact către creditarea fermierilor nu va afecta procesul de susținere a investițiilor în domeniul irigației.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul urmărește să creeze posibilitatea utilizării resursele disponibile, provenite din programul post-COMPACT alocat de guvernul SUA, pentru a cofinanța împrumuturile comerciale cu porțiune de grant destinat fermelor de familie, întreprinderilor agricole micro și mici la achiziționarea de echipamente pentru agricultură convențională, conservativă și procesare post-recoltare.

Aceste măsuri sunt menite să stimuleze investițiile în tehnologie agricolă modernă, să reducă povara financiară asupra agricultorilor și să încurajeze dezvoltarea unei agriculturi durabile și competitive. Rezultatele scontate includ o creștere semnificativă a numărului fermelor de familie, întreprinderilor agricole micro și mici care adoptă tehnici moderne, îmbunătățirea eficienței producției agricole și o contribuție pozitivă la economia națională prin creșterea exporturilor de produse agricole de valoare înaltă.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul procesului de evaluare a opțiunilor alternative pentru soluționarea problemelor identificate în domeniul creditării agricole, s-au analizat mai multe opțiuni viabile, dar s-a ajuns la concluzia că intervenția propusă prin proiectul de act normativ este cea mai adecvată. Printre opțiunile alternative considerate, s-au numărat campaniile de informare și educare pentru agricultori, discuțiile cu subiecții afectați de problemele existente și stimulente economice pentru a încuraja accesul la finanțare.

Prin urmare, propunerea de modificare a cadrului legislativ normativ este esențială pentru a asigura alocarea grantului într-un mod eficient, facilitând accesul agricultorilor la credite și granturi, ceea ce va contribui la dezvoltarea sectorului agricol și la îmbunătățirea condițiilor de trai pentru comunitățile rurale.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu conține acțiuni de reformă structural, prin urmare nu are impact asupra sectorului public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Impactul financiar se va concentra pe eficientizarea utilizării resurselor existente, fără a genera costuri suplimentare pentru bugetul național. Granturile vor fi cofinanțate din resursele deja alocate, astfel:

- **Bugetul public național:** Nu vor fi necesare fonduri suplimentare; se vor realoca sume deja existente pentru a sprijini creditarea comercială a fermelor de familie, întreprinderilor agricole micro și mici.
- **Costuri de implementare:** Estimările costurilor se vor baza pe fondurile deja existente în gestiunea I.P. OGPAE, fără a crea noi cheltuieli.
- **Beneficii financiare:** Accesul la resurse de creditare cu componentă de grant va diminua costurile fermelor de familie, întreprinderilor agricole micro și mici, va contribui la generarea de venituri suplimentare, contribuind astfel la creșterea economică.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Reglementările vor facilita accesul fermierilor la creditare, având în vedere:

- **Costurile de conformare:** Acestea vor fi minime, având în vedere că fermele de familie, întreprinderile agricole micro și mici vor beneficia de granturi care vor acoperi o parte din costurile asociate achiziționării echipamentelor.
- **Impact asupra IMM-urilor:** Proiectul va stimula IMM-urile din sectorul agricol, crescând competitivitatea acestora și facilitând accesul la tehnologie modernă. Prin acordare de credite cu porțiuni de grant, se estimează că vor beneficia cel puțin 300 de IMM-uri, având în vedere suma disponibilă pentru proiect. Indicatorii de rezultat cuantificați includ:
 - Cel puțin 60% din beneficiari au înregistrat o creștere a performanței financiare.
 - Implementarea tehnologiilor moderne în 30% dintre întreprinderile beneficiare
 - Valoarea vânzărilor realizate de fermele de familie, întreprinderilor micro și mici beneficiare a crescut cu cel puțin 20%.
 - Ponderea costului vânzărilor în total venituri din vânzări al fermelor de familie, întreprinderilor micro și mici beneficiare s-a redus cu cel puțin 5%.
- **Concurență:** Se preconizează că măsurile propuse vor întări concurența în sector, contribuind astfel la dezvoltarea pieței. Având în vedere că măsura constituie ajutor de stat în sectorul procesării, este necesar avizul Consiliului Concurenței. Fără acest aviz favorabil, există riscul ca măsura să fie considerată incompatibilă cu piața, iar beneficiarii să fie obligați să restituie fondurile primite și să plătească penalități.

4.4. Impactul social

Impactul social al proiectului se evidențiază prin modul în care inițiativa de realocare a resurselor financiare destinate sprijinirii fermelor de familie, întreprinderilor agricole micro și mici va influența comunitățile rurale și grupurile demografice implicate.

1. **Grupuri demografice afectate:** Facilitatea de Creditare în Agricultură vizează în principal fermele de familie din diverse regiuni, inclusiv micro și micile întreprinderi agricole. Aceștia vor beneficia direct de granturi care să-i încurajeze să acceseze credite pentru achiziționarea de echipamente necesare în agricultura convențională, conservativă și procesarea post-recoltare.
2. **Ocuparea forței de muncă:** Implementarea Facilității de Creditare în Agricultură va contribui la crearea de locuri de muncă în sectorul agricol, stimulând astfel dezvoltarea economică în zonele rurale. Investițiile în echipamente moderne vor necesita forță de muncă suplimentară, ceea ce va conduce la reducerea șomajului și la îmbunătățirea condițiilor de trai.
3. **Nivelul de salarizare:** Creșterea productivității ca urmare a utilizării echipamentelor moderne va avea un impact pozitiv asupra veniturilor fermelor de familie, întreprinderilor agricole micro și mici. Aceasta va duce, în timp, la o îmbunătățire a nivelului de salarizare în sectorul agricol, beneficiind astfel și lucrătorii din domeniu.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu au fost identificate

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu au fost identificate

4.5. Impactul asupra mediului

Nu a fost identificat

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și pe portalul guvernamental particip.gov.md,

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-modificarea-hotararii-guvernului-nr-3902023-cu-privire-la-organizarea-si-functionarea-agentiei-nationale-de-imbunatatiri-funciare/13427>

În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în cadrul procesului de consultare/avizare, au fost vizate următoarele instituții:

Avizare:

- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Cancelaria de Stat;
- Consiliul Concurenței,

După definitivarea proiectului în urma procesului de avizare, proiectul de act normativ a fost remis spre expertizare, după cum urmează:

Expertizare:

- Ministerul Justiției;
- Centrul Național Anticorupție.

Informația privind rezultatele avizării și expertizării, au fost incluse în sinteză (se anexează).
7. Concluziile expertizelor
Proiectul hotărârii a fost supus expertizei anticorupție, iar prin scrisoarea nr. 06/2/574 din 14.01.2025, Centrul Național Anticorupție a remis raportul de expertiză anticorupție nr. EHG25/10278 din 14.01.2025 cu propuneri, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului. Proiectul hotărârii a fost supus expertizei juridice, iar prin scrisorile nr. 04/1-380 din 14.01.2025, Ministerul Justiției a remis avizul cu propuneri, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul modifică doar punctul 6 alineatul 2 din HG 390/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare, alte modificări în celelalte acte normative nu se prevăd.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Nu este aplicabil, nu necesită măsuri suplimentare de implementare.

Ministru

Ludmila CATLABUGA